

3. Sorozattal reprezentált típusok

1. Prioritásos sor

Készítsünk maximum prioritásos sor típust. Ennek elemei két mezőből állnak (prioritás (egész szám), adat (szöveg)). A sorból mindig a legnagyobb prioritású elemet vesszük ki (több legnagyobb esetén nem meghatározott, hogy melyiket).

Típus-specifikáció:

PrQueue a maximum prioritásos sorok halmaza, azaz olyan gyűjtemények, amelyek elemei $\mathbb{Z} \times \mathbb{S}$ típusú párok.	pq := SetEmpty(pq)	pq : PrQueue
	l := isEmpty(pq)	pq : PrQueue, l : \mathbb{L}
	pq := Add(pq, e)	pq : PrQueue, e : $\mathbb{Z} \times \mathbb{S}$
	e := GetMax(pq)	pq : PrQueue, e : $\mathbb{Z} \times \mathbb{S}$
	// pq sor nem lehet üres	
	pq, e := RemMax(pq)	pq : PrQueue, e : $\mathbb{Z} \times \mathbb{S}$
	// pq sor nem lehet üres	

A reprezentációhoz rendezetlen vagy rendezett sorozatot használhatunk, és a műveletek futási ideje ettől függően alakulhat.

(1) **Rendezetlen** (n hosszú) **sorozat**:

- SetEmpty** : üres sorozatot készít. $\Theta(1)$ (Habár nem tudjuk, hogy a vector clear() metódusa mit is csinál pontosan.)
- isEmpty**: hosszából azonnal eldönthető. $\Theta(1)$
- Add**: az új elemet a sorozat végéhez fűzzük. $\Theta(1)$
- GetMax**: ha nem üres a sor, a tanult maximum kiválasztás algoritmussal megkeressük az egyik legnagyobb prioritású elemet, és visszaadjuk. A sorozat nem változik. $\Theta(n)$
- RemMax**: ha nem üres a sorozat, a tanult maximum kiválasztás algoritmussal megkeressük az egyik legnagyobb prioritású elemet, és kivesszük. $\Theta(n)$

(2) **Rendezett** (n hosszú) **sorozat**. Elemek prioritás szerint növekvő a sorrendben vannak.

- SetEmpty** : üres sorozatot készít. $\Theta(1)$ (Habár nem tudjuk, hogy a vector clear() metódusa mit is csinál pontosan.)
- isEmpty**: hosszából azonnal eldönthető $\Theta(1)$
- Add**: az új elemet betesszük a rendezettség szerinti helyére, amelyet lineáris kereséssel vagy kiválasztással kell megkeresnünk $O(n)$
- GetMax**: ha nem üres a sorozat, akkor a rendezettség miatt a sorozat utolsó eleme az egyik legnagyobb prioritású elem. A sorozat nem változik. $\Theta(1)$
- RemMax**: ha nem üres a sorozat, akkor a rendezettség miatt a sorozat utolsó eleme az egyik legnagyobb prioritású elem. Azt ki is kell vennünk a sorozatból. $\Theta(1)$

n hosszú sorozat	rendezetlen	rendezett
SetEmpty()	$\Theta(1)$	$\Theta(1)$
isEmpty()	$\Theta(1)$	$\Theta(1)$
Add()	$\Theta(1)^1$	$\Theta(n)^*$
GetMax()	$\Theta(n)$	$\Theta(1)$
RemMax()	$\Theta(n)^2$	$\Theta(1)^3$

(1) + sorozat végéhez új elem hozzáírása (*) + sorozat közepére kell betenni egy elemet

(2) nem kell léptetni a sorozat elemeit (3) + sorozat végétől elveszünk elemet

Mindkét módszernél legalább az egyik művelet „lineáris” műveletigényű, azaz az elemek számával arányos. Van egy kicsi különbség a két lineáris igényű művelet között: míg a maximum kiválasztás minden esetben megvizsgálja az összes elemet, addig a rendezett részbe való beszúráshoz egy keresés kell, amely korábban is leállhat, de a beszúrás az elemek léptetésével érhetjük el. Rendezetlen esetben viszont a GetMax()-ban nem kell léptetni a sorozat elemeit.

Típusmegvalósítás:

seq: Element*

- a prioritásos sor elemeit rendezetlenül tároló sorozat, ahol Element = rec(pr : \mathbb{Z} , data : \mathbb{S})

pq := SetEmpty(pq))

seq := <>

l := isEmpty(pq)) [3.kvíz]

l := |seq| = 0

pq := Add(pq, e)

seq := seq \oplus <e>

e := GetMax(pq)

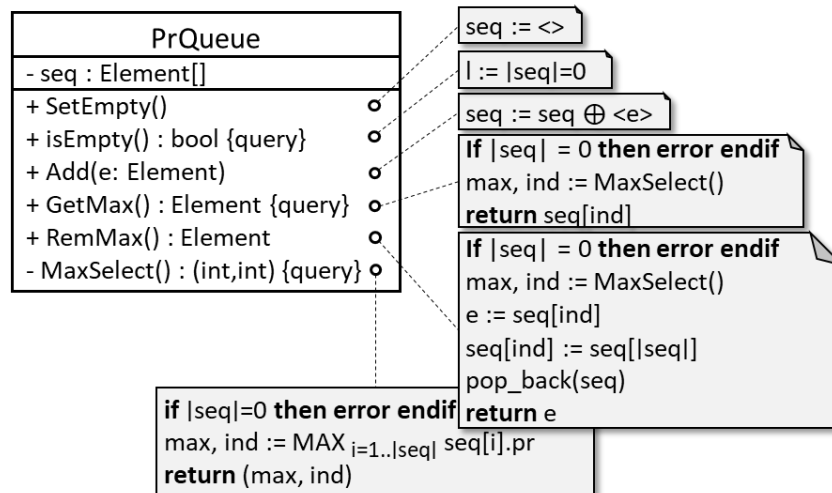
seq > 0	
max, ind := MAX _{i=1.. seq} (seq[i].pr)	Hiba: üres prioritásos sor
e := seq[ind]	

pq, e := RemMax(pq) [4.kvíz]

seq > 0	
max, ind := MAX _{i=1.. seq} (seq[i].pr)	Hiba üres prioritásos sor
e := seq[ind]	
seq[ind] := seq[seq]	
pop_back(seq)	

A max, ind := MAX_{i=1..|seq|}(seq[i].pr) segédművelet specifikációja és algoritmus: [5.kvíz]

Osztály diagram:

Egy feladat megoldása prioritásos sorral:

Egy programozási versenyen csapatok indultak. Ismerjük a csapatok nevét, és a versenyen elért pontszámukat. Készítsünk listát a csapatok eredményéről csökkenő sorrendben. (Feltehető, hogy a csapatok neve egyedi.)

$$A = (t : \text{Item}^n, \text{cout} : \text{Item}^*)$$

$$Ef = (t = t_0)$$

$$Uf = (t = t_0 \wedge \text{cout} = (t \text{ elemeit tartalmazza monoton csökkenően felsorolva}))$$

$$Uf = (t = t_0 \wedge pq : \text{PrQueue} \wedge pq = \bigcup_{i=1..n} \{t[i]\} \wedge \text{cout} = \bigoplus^{\neg \text{isEmpty}()pq} \text{RemMax}(pq))$$

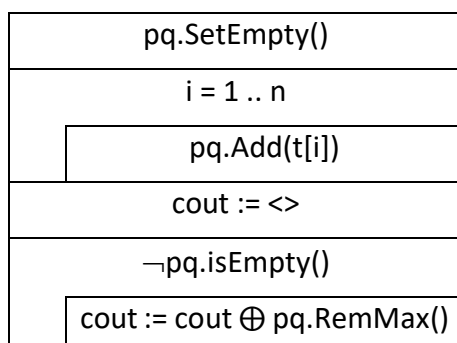
Mindkét lépés egy összegzés. Az összefűzés addig tart, amíg a pq prioritásos sor nem lesz üres. (Ez már előre vetíti a felsorolás változatát az összegzésnek.)

Összegzés („uniózás”)

$$\begin{array}{ll}
 i=m..n & \sim i=1..n \\
 f(i) & \sim \{t[i]\} \\
 s & \sim pq \\
 H, +, 0 & \sim \text{Item}^*, \cup, <>
 \end{array}$$

Összegzés (összefűzés)

$$\begin{array}{ll}
 i=m..n & \sim pq \text{ elemeinek felsorolása} \\
 f(i) & \sim \text{RemMax}(pq) \\
 s & \sim \text{cout} \\
 H, +, 0 & \sim \mathbb{S}^*, \oplus, <>
 \end{array}$$

Prioritásos sor megvalósításának tesztelése:

Mivel a gyakorlat egyik témaköre a tesztelés megtervezése, így, tekintsük át, mit, hogyan kellene tesztelni. A tényleges tesztelés megvalósítása a géptermi gyakorlaton történik.

Vegyük sorra, milyen tesztelést képzelnének el az egyes metódusokhoz:

- SetEmpty() (végrehajtása után az isEmpty() igazat ad)
- isEmpty() (üres / nem üres állapotra kipróbáljuk)
- Add(Item e) (egymás után berakunk elemeket, majd ellenőrizzük az elhelyezésüket)
- MaxSelect() (max és az ind vizsgálandó)
- GetMax() (a maxsearch()-hoz képest még a hibás esetet kell tesztelni)
- RemMax() (a max()-hoz képest még a tömb átrendeződését is ellenőrizzük)

RemMax() tesztelése				
teszteset	prioritásos sor (sor elemei a prioritás szerint csökkenő sorrendben)		eredmény	új prioritásos sor (sor elemei a prioritás szerint csökkenő sorrendben)
üres sor	<>		hiba (kivétel dobás)	<>
egy elemű	<3>		3	<>
több elemű esetek:				
első a legnagyobb	<5,2,3>		5	<3,2>
utolsó a legnagyobb	<1,2,3>		3	<1,2>
belső a legnagyobb	<1,3,2>		3	<1,2>
nem egyértelmű, első és utolsó a legnagyobb	<5,2,5'>		5	<5',2> (az adat rész segítségével ellenőrizhető, hogy az elsőt vettük ki)
nem egyértelmű, belső és utolsó a legnagyobb	<1,3,3'>		3	<1,3'>
mind egyforma	<3,3',3''>		3	<3'',3'>
több egymás utáni remMax(), majd add() együttes hatása	<2,1>	RemMax()	2	<1>
	<1>	RemMax()	1	<>
	<>	Add(3)	3	<3>
	<3>	Add(2)	2	<2,3>
	<2,3>	Add(1)	1	<1,2,3>
	<1,2,3>	RemMax()	3	<1,2>

Visszavezetés szekvenciális inputfájl felsorolásával

2. Egy szekvenciális inputfájlban kaktuszfajtaokról tárolunk adatokat: név, őshaza, virágszín, méret.

a. Számoljuk meg a piros virágú kaktuszokat!

Specifikáció:

$A = (x:\text{infile}(\text{Kaktusz}), db:\mathbb{N})$

$\text{Kaktusz} = \text{rec}(\text{név}:\mathbb{S}, \text{szín}:\mathbb{S}, \text{ős}:\mathbb{S}, \text{méret}:\mathbb{N})$

$Ef = (x = x_0)$

$Uf = (db = \sum_{e \in x_0} 1)$
 $e.\text{szín} = \text{"piros"}$

Algoritmus:

db := 0	
e in x	
e.szín="piros"	
db := db+1	—

db := 0	
First()	
¬End()	
Current().szín="piros"	
db := db+1	—
Next()	

db := 0	
st,e,x : read	
st=norm	
e.szín="piros"	
db := db+1	—
st,e,x : read	

b. Válogassuk ki egy szekvenciális outputfájlba a piros virágú kaktuszok, egy másikba a mexikói őshazájú kaktuszok neveit!

Specifikáció:

$A = (x:\text{infile}(\text{Kaktusz}), y, z:\text{outfile}(\mathbb{S}))$

$\text{Kaktusz} = \text{rec}(\text{név}:\mathbb{S}, \text{szín}:\mathbb{S}, \text{ős}:\mathbb{S}, \text{méret}:\mathbb{N})$

$Ef = (x = x_0)$

$Uf = (y = \bigoplus_{e \in x_0} \langle e.\text{név} \rangle \wedge z = \bigoplus_{e \in x_0} \langle e.\text{név} \rangle)$
 $e.\text{szín} = \text{"piros"} \quad e.\text{ős} = \text{"Mexikó"}$

2 összegzés (kiválogatás) közös ciklusba vonva

- vagy 1 duplaösszegzés

$H, +, 0 \sim (\mathbb{S}^*, \oplus, \langle \rangle), (\mathbb{S}^*, \oplus, \langle \rangle)$

$t:\text{enor}(E) \sim x:\text{infile}(\text{Kaktusz}) \quad (st,e,x:\text{read})$

$f_1(e) \sim \langle e.\text{név} \rangle \text{ ha } e.\text{szín} = \text{"piros"}$

$f_2(e) \sim \langle e.\text{név} \rangle \text{ ha } e.\text{ős} = \text{"Mexikó"}$

$s \sim y, z$

Algoritmus:

y, z := <>, <>		st:Status
st, e, x : read		e:Kaktusz
st = norm		
e.szín="piros"		
y:write(e.név)	—	
e.ős="Mexikó"		
z:write(e.név)	—	
st, e, x : read		

3.kvíz [Egészítsük ki az algoritmust a piros virágú mexikói kaktuszok kiválogatásával.]